

دامپزشکی در خط مقدم مبارزه با بیماری های مشترک

در گذر تاریخ همیشه انسان به حیوانات به عنوان منبع مواد غذایی، حمل و نقل و کار وابسته بوده است و همواره تعداد زیادی از این حیوانات نیز منشأ بیماری های ویروسی، باکتریایی و انگلی بوده اند که از طریق تماس مستقیم به انسان منتقل می شوند. سالانه تعداد زیادی از انسان ها به دلیل تماس با حیوانات، بیمار

دامپزشکی خراسان شمالی با اشاره به تهدیدات بیماری های دامی و تأثیر آن بر سلامت و اقتصاد جامعه گفت: حوزه های کشاورزی، دام و فرآورده های دامی، آب، غذا و حتی منابع طبیعی، می توانند بستر تهدیدات زیستی را فراهم کنند. دکتر «حمید رضائی» خاطرنشان کرد: از آن جایی که دام در سید غذایی انسان و تولید فرآورده های متعدد نقش مهمی دارد، ماهیت جانوری آن می تواند ایجاد کننده بیماری های مشترک بین انسان و دام باشد.

را دارای توان بالقوه در انتشار بیماری و تبدیل به یک مشکل جهانی دانست و خاطرنشان کرد: از آن جایی که به دلیل وجود شرایط غیربهداشتی در کشورهای در حال توسعه، احتمال ظهور و گسترش بیماری ها زیاد است، بحث سلامت عمومی و در نظر گرفتن خطرات زیست محیطی قابل توجه قرار می گیرد. به گفته وی، بیماری های زئونوزی همچون سیاه زخم، تولا رمی و ابولا از بیماری های مشترکی هستند که هدف بیوتروریسم نیز قرار دارند. وی تصریح کرد: با توجه به احتمال بروز بیماری های ناشی از مواد غذایی، لزوم سرمایه گذاری در سیستم ایمنی مواد غذایی با هدف جلوگیری از ورود ناامن غذا به عرضه و با استفاده از رعایت شیوه های بهداشتی در تمام زنجیره غذایی و رعایت استانداردها، ارتقای دانش همکاران و ذینفعان را می طلبد. وی اظهار کرد: اگرچه نمی توان خطر را حذف کرد اما می توان آن را به حداقل رساند در واقع استراتژی موفق و خلاقانه در شناسایی خطرات اقتصادی و سلامتی انسان ناشی از بیماری های دامی است. وی افزود: وجود ضعف های سیستمیک مانند منابع مالی ناکافی و بودجه ضعیف عدم چهارچوب ملی قوانین و مقررات، وجود باورهای فرهنگی و مذهبی محدود کننده ایمنی غذا، مدیریت و هماهنگی ناکافی نه تنها تهدید کننده سلامت انسان بلکه کاهش دهنده دسترسی اقتصاد کشور به بازارهای جهانی است. دکتر «رضائی» اظهار کرد: برای مدیریت بیماری های دامی و بهبود رفاه اجتماعی باید دامداری ها دور از مناطق شهری مستقر شوند، به دامداری های نزدیک مناطق شهری تسهیلاتی برای نقل مکان اعطا، سلامت دام تقویت و بیماری ها زودهنگام هشدار داده شود و همکاری های ملی و بین المللی بهبود یابد. وی سرمایه گذاری در استفاده از فناوری های نوین، افزایش نظارت و بازدید و شناسایی نقاط بحرانی شیوع بیماری ها به منظور مداخله به موقع و نظارت مناسب، ایجاد انگیزه در دامداران برای سرمایه گذاری و پیشگیری از بیماری ها و کاهش دامنه خطرات بیماری های دامی را برای مدیریت بیماری ها و بهبود رفاه اجتماعی مناسب دانست. وی آموزش عمومی، کاهش سیستم های سنتی و تولید انبوه به منظور کاهش بیماری های واگیردار، تقویت سیستم های ایمنی مواد غذایی، همکاری نزدیک بخش خصوصی و دولتی به ویژه در مناطقی که بخش خصوصی قوی است، تخصیص بودجه کافی برای مبارزه با بیماری ها،

در آن سؤال شده بزرگترین خطر موجود برای بیماری های حیوانی کدام است؟ هر ۹۲ کشور پاسخ داده اند: بیماری های مشترک و اعلام کرده اند این خطر روز به روز بیشتر می شود. این مقام مسئول یادآور شد: سازمان دامپزشکی در راستای وظایف و مسئولیت های قانونی خود سه هدف ۱- حفظ سرمایه دامی از طریق تامین بهداشت دام؛ ۲- همکاری در حفظ و ارتقای بهداشت عمومی از طریق مبارزه با بیماری های مشترک قابل انتقال بین انسان و حیوان؛ ۳- تحقق امنیت غذایی از طریق فراهم کردن شرایط بهداشتی، بستر مناسب برای سرمایه گذاری و تولید، کاهش تلفات دامی، کاهش ضایعات فرآورده های دامی و سلامت غذا را دنبال می کند. وی بیماری های اندمیک، پاندمیک و بیماری های ناشی از غذا را از جمله خطرات سلامتی انسان که ناشی از بیماری های دامی است، دانست و افزود: تغییرات اقلیمی، نوسانات آب و هوا، رشد جمعیت و شهرنشینی، نزدیک بودن دامداری ها به مناطق شهری از عوامل افزایش بیماری های مشترک بین انسان و دام است. وی ادامه داد: در دهه های اخیر شایع ترین شیوع بیماری های تأثیرگذار شامل سارس، مرس و آنفلوآنزای فوق حاد پرندگان بوده که به سرعت در یک منطقه خاص اپیدمی یافته است یا به صورت پاندمی در بسیاری از کشورها گسترش یافته که منجر به تلفات عظیم و اثرات منفی اقتصادی شده اند. مدیر کل دامپزشکی خراسان شمالی اظهار کرد: در مناطق کمتر توسعه یافته که جوامع دامداری و کشاورزی هستند، شیوع بیماری های مشترک بین انسان و دام بالاتر است و عدم رعایت استانداردهای بهداشتی و آداب فرهنگی و مذهبی در مصرف باعث افزایش خطر زئونوزها می شود.

به گفته دکتر «رضائی» ارگانیزم هایی همچون سالمونلا، بروسلا، انگل ها، ای.کولای، کمپیلوباکتر، هم چنین سموم و باقیمانده های دارویی، آفت کش ها، فلزات سنگین، آنتی بیوتیک ها و وجود آلاینده ها جزو عواملی هستند که کیفیت و ایمنی مواد غذایی را تحت تأثیر قرار می دهند.

وی خاطرنشان کرد: با افزایش جمعیت شهرنشین همراه با فقدان منابع، منابع مالی ناکافی و همچنین فرار از سیستم های کنترلی ایمنی مواد غذایی و روی آوردن به سیستم های غیررسمی تولید مواد غذایی مانند کشتار غیرمجاز از عوامل افزایش دهنده بیماری های ناشی از غذا در انسان هستند. وی بیماری های زئونوز

وی در تعریف بیماری های زئونوزی گفت: بیماری های قابل انتقال میان حیوان و انسان در اصل از گروه باکتری ها، ویروس ها، قارچ ها و انگل ها هستند. از مهمترین بیماری های مشترک میان انسان و حیوان که در کشور ما دیده می شود، می توان به تب مالت، سالک، هاری، سیاه زخم، کیست هیداتیک، لپتوسپیروز و تب خونریزی دهنده کریمه کنگو اشاره کرد. از طرفی دیگر به دلایل مختلف، خطر ورود بیماری های دیگر مانند جنون گاوی، آنفلوآنزای پرندگان و... را نباید نادیده گرفت.

وی اضافه کرد: براساس گزارش های سازمان بهداشت جهانی، از میان ۱۷۰۹ عامل بیماری زا، ۸۳۲ عامل (۴۹ درصد) از حیوانات به انسان منتقل می شوند. هم چنین از میان ۱۵۶ بیماری نوپدید شناخته شده در انسان، تعداد ۱۱۴ مورد آن (۷۳ درصد) از بیماری های مشترک انسان و حیوان هستند. وی با بیان این که زئونوزها را به اشکال مختلف تعریف کرده اند، گفت: در قرن نوزدهم دلف ویرشو آلمانی نام زئونوزها را به سبک جدید به بیماری های مشترک بین انسان و حیوان اطلاق کرد و آن ها را تحت عنوان بیماری های عفونی که انسان از حیوانات اهلی می گیرد تعریف کرد و در نهایت تعریف را جامعیت بخشید و بیماری های مشترک را شامل بیماری ها یا عفونت هایی نامید که انسان از حیوانات اهلی و وحشی دچار می شود و یا بالعکس.

دکتر «رضائی» افزود: با توجه به لزوم هماهنگی های بین بخشی و نقش آگاهی مردم و مسئولان و در جهت دستیابی به اهدافی نظیر حساس کردن جامعه، کادر بهداشت و درمان و سازمان های مختلف نسبت به بیماری ها، ارتقای هماهنگی بین بخشی بین سازمان ها و نهادهای مختلف درگیر در امر مبارزه با بیماری های مشترک، ارتقای سطح آگاهی مردم و گروه های شغلی خاص و مسئولان در خصوص این بیماری ها، تغییر نگرش مردم و مسئولان و مشارکت آن ها در برنامه های کنترل و ایجاد تعهد سیاسی در مقامات به منظور حمایت بیشتر دستگاه های اجرایی، پیشنهاد اختصاص یک روز در جلسه شورای هماهنگی مبارزه با بیماری های قابل انتقال بین حیوان و انسان، مطرح و مصوب شد که پس از طی مراحل قانونی و با پیگیری های فراوان موضوع در شورای فرهنگ عمومی کشور تصویب و در تقویم سال ۸۳ منظور شد. دکتر «رضائی» گفت: اخیراً سازمان بهداشت جهانی دام یا OIE پرسش نامه ای را میان ۹۲ کشور عضو خود منتشر کرده که

تشویق برای ایجاد شیوه های تولید حیوان سالم، غذای سالم از دیگر موارد مدیریت عمومی و بهبود رفاه اجتماعی ذکر کرد. به گفته وی، تقویت سیستم های کنترل، پایش، مراقب، پیشگیری، برنامه های فزاینده مشاوره ای، تجلیل، برنامه ریزی اقدامات کنترل و پیشگیری و برنامه ریزی برای پاسخ فوری به بحران و آماده سازی در شرایط اضطراری با حمایت ستاد بحران هم از عوامل مدیریت عمومی بیماری های دامی است.

عملکرد دامپزشکی استان در مبارزه و پیشگیری زئونوزها

دکتر «رضائی» در ادامه گفت: دامپزشکی خراسان شمالی در ۳ ماه نخست امسال علاوه بر انجام بیش از دو میلیون و ۲۰۰ هزار نوبت واکسیناسیون جمعیت دامی استان در برابر بیماری های اختصاصی دام مثل آبله، تب برقی، آنروتوکسمی، آگالاکسی، قانقاریا، تیلریوز، لمپی اسکین و طاعون نشخوارکنندگان کوچک، در راستای مبارزه با بیماری های مشترک نیز گام های مهمی برداشته که انجام حدود یک میلیون نوبت واکسیناسیون دام ها در برابر بیماری های شاربن (سیاه زخم)، بروسولوز (تب مالت) و هاری و بیش از ۴۵۰۰ تست سل و مشمشه و خونگیری از دام های هدف، از آن جمله بوده است.

وی خاطرنشان کرد: سال گذشته نیز ۲۵ درصد حجم عملیات مبارزه و پیشگیری بیماری های دامی این اداره کل که از ۸ میلیون نوبت واکسیناسیون فراتر رفت، به مبارزه و پیشگیری بیماری های مشترک و قابل انتقال از حیوانات به انسان اختصاص داشت.